

آشنایی با روش های نوین تدریس در فرایند یاددهی و یادگیری

نویده موسوی، سعیده موسوی، رباب نارخو، اکبر یوسفی

دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی دانشگاه آزاد واحد خوی

لیسانس حقوق دانشگاه آزاد واحد ماکو

لیسانس حسابداری دانشگاه آزاد واحد سلماس

لیسانس علوم تربیتی دانشگاه پیام نور واحد ماکو

چکیده
MNR-160-2-4DB4D2

شیوه های نوین آموزشی علاوه بر تلاش برای پیشرفت و رسیدن به هدف متعالی یادگیری و افزایش سطح سواد اجتماعی، کمک شایانی به افزایش جذابیت کلاس و مربی کرده است. از این رو در کلاس هایی با شیوه های نوین آموزشی دانش آموزان در هر سنی هم که باشند هرگز سال های تحصیلشان را فراموش نخواهند کرد. سال های تحصیل خود را به خاطر می آورم. سال چهارم دبستان بودم معلممان با یک تخته آهنی نازک وارد کلاس شد که خیلی هم بزرگ نبود. چند اشکال هندسی به رنگ های مختلف آماده کرده بود و پشت آن ها را آهنربا چسبانده بود. خاطرم هست چقدر برایمان تازگی داشت و چقدر با عشق و علاقه آن سال ریاضی را یاد گرفتیم. شیوه های نوین آموزشی برخلاف تکنولوژی هایی که هر روزه به بازار عرضه می شوند و پس از آزمون و خطا به عیوب آن می توان پی برد، خالی از ایراد نیستند. اما به طور کلی با پیشرفت دانش بشر، شیوه های نوین آموزشی به کمک آمدند و در این راستا قدم های محکمی برداشته شد.

مجله اختلالات جنسی و روانشناختی

کلید واژه ها: روش های نوین-تدریس-معلم-مدرسه-یادگیری-دانش آموزان

مقدمه

یکی از عناصر اصلی در برنامه درسی و طراحی آموزش، موضوع روش های یاد دهی، یادگیری است. اگر روش تدریس مورد استفاده به خوبی انتخاب و اجرا شود بدون شک خلایقیت دانش آموزان نیز مجال

پرورش پیدا می کنند. اکنون به بررسی سه روش نوین و فعال می پردازیم. روش بررسی: روش تدریس اول: آموزش فاصله دار، روش یادگیری است که در آن محتوای آموزش فشرده شده و در سه زمان تکرار می شود که با دو استراحت کوتاه ده دقیقه ای همراه است و دانش آموزان در این استراحت های کوتاه به فعالیت هایی همچون فعالیت های جسمی می پردازند و این روش در تدریس تمامی دروس کاربرد دارد. در یادگیری فاصله دار دانش آموزان را تشویق می کند تا بین فعالیت هایشان بتوانند به سرعت تغییر وضعیت بدهند و از کاری به کار دیگر مشغول شوند. روش دوم تدریس: شنبه های جذاب، در این روش معلم تالش میکند و هر دانش آموز را کمک میکند تا دروسی که در طی یک هفته تدریس شده است را مرور و رفع اشکال کنند. دانش آموزان در شنبه های جذاب بیشتر از زمان های دیگر با دروس درگیر می شوند و آن ها را در یک شرایط مطالعه متمرکز قرار می دهد که به آن ها کمک می کند و به راحتی یک هفته ی سریع با پیشرفت را داشته باشند و اما روش سوم: تعامل با دنیای واقعی است یعنی دانش آموزانی خواهند با دنیای واقعی همکاری داشته باشند و هر آنچه را که در حوزه های مختلف زندگی شان اتفاق افتاده است را تجربه کنند و دانش آموزان به بازدید کسب و کارهای محلی می روند تا ببینند که چگونه دانشی را که یاد می گیرند می تواند در دنیای واقعی به کار رود. این ایده برای این است که دانش آموزان را درگیر کند تا آنها بتوانند دانششان را به دنیای واقعی متصل کنند. بهره گیری از آموزش نوین به معنای استفاده از روش تدریسی است که بیشتر بر آموزش بهبود رفتار عقلانی دانش آموزان با استفاده از ایده های مختلف جدید و بدیع متمرکز است تا اینکه آن ها را وادار به بازخوانی سرفصل های امتحانی بکند. روش تدریس جدید که ما آن را روش تدریس نوین می نامیم بیشتر مبتنی بر فعالیت است و ذهن یادگیرنده را متمرکز می سازد تا به طور کامل در فرایند یادگیری درگیر شود. در روش تدریس نوین، آموزش و برنامه ریزی درسی به گونه ای انجام می شود که یادگیرنده در محور آن قرار گیرد. از این طریق، فراگیران به طور فعال در کل فرایند آموزش شرکت می کنند تا دانش خود را ایجاد و مهارت های خود را تقویت کنند. از سوی دیگر، مربی یا معلم فقط دانش آموزان را هدایت و راهنمایی می کند تا بر اهداف موضوع تمرکز کنند. همه ی اینها با درگیر شدن در فعالیت ها و با اتخاذ روش های نوین آموزش انجام می شود. تقاضای جدید عصر یا نیاز روز دانش آموزان، پذیرش روش های آموزشی معاصر است که به کاهش رقابت بین دانش آموزان، ارتقای همکاری و تقویت فضای مطالعه ی سالم کمک می کند.

در روش های تدریس نوین برخلاف روش های سنتی، معلم ها و مربی ها دانش آموزان را دارای سطح یکسانی از توانایی یادگیری و ادراک نمی دانند و به صورت یکسان با آن ها رفتار نمی کنند. روش های تدریس نوین مبتنی بر معلم (معلم محور) نیستند، بلکه تمرکز بیشتر بر استفاده از روش هایی مانند بحث های گروهی، نمایش و نقش آفرینی و فعالیت های عملی و مشارکتی است.

تاریخچه روشهای تدریس در آموزش جهان:

روشهای تدریس و آموزش در جهان سابقه ای به بلندی تاریخ بشری دارند. در گذشته های دور که تعلیم و تربیت محدود بود، اقوام بدوی با روش های علمی راههای به دست آوردن خوراک، تهیه پوشاک و پناهگاه را می آموختند و تربیت های دینی و اخلاقی و اجتماعی هم با شرکت در مراسم جشن های قبیله ای صورت می گرفت. بنابر این می توان روش آموختن در این دوره از تاریخ بشر را روش تقلیدی و علمی نامید.

در تربیت دینی به تدریج طبقه ای به نام روحانیان پدید آمدند که نخستین معلمان تاریخ بشر محسوب می شدند و تا قرن ها آموزش و پرورش حق ویژه و تحت نظارت آنان بوده است، با پیدایش طبقه مذکور و

اختراع خط و تدوین ادبیات مذهبی روش های آموزش متحول و آموزش های نظری بر آموزشهای علمی که در خانه انجام می شد و آموزش های نظری که طبقه روحانی ضمن اجرای مراسم دینی عهده دار آن بودند انجام می شد.

از حدود قرن پنجم قبل از میلاد تا اوایل قرن بیستم میلادی در کشورهای متمدن جهان مانند اروپا و چین بر آموزش زبان ادبیات و دین تاکید می شد. در اروپا آموزش زبان و ادبیات تا قرن اول قبل از میلاد به صورت بلاغی یا معانی بیان و نیز به روش سقراطی صورت می گرفت و از زمان سقراط تا ۸۰۰ سال پس از آن روش تدریس زبان و ادبیات غربی پایدار باقی ماند. در اروپا هدف عمده آموزش زبان و ادبیات، پرورش سخنوری بود که این مهارت در سه زمینه ی دستور زبان، سبک بیان و فصاحت سبک می شد. سابقه ی زبان و ادبیات فضیلت های اخلاقی را مانند حرمت نهادن به دیگران و مسئولیت پذیری اجتماعی می آموختند.

الگوی تدریس که معلم با توجه به شرایط مختلف و عوامل متعدد تاثیر گذار در این زمینه انتخاب می کند. تاثیر مستقیمی در روند یادگیری دانش آموزان، تاثیر پذیری آنها از معلم خود، ایجاد دید کلی نسبت به مدرسه و درس و حتی تاثیر زیادی در دید کلی دانش آموز به علم و نفس یادگیری و علم آموزی می گذارد. هر قوانین الگو و روند تدریس معلم مناسب باشد تاثیر مثبتی در آینده و زندگی آینده فرد خواهد داشت.

ضرورت روش تدریس نوین

با توجه به پیشرفت علم و تکنولوژی روش های تدریس قدیمی دیگر کارآمد نیستند. همان طور که گفتیم در حال حاضر نظام آموزشی وظیفه ی ایجاد تغییرات مطلوب در اندیشه ها، شناخت ها و رفتار انسان را بر عهده دارد. در روش های تدریس قدیم معلم بیشتر نقش ناظم را به عهده داشت و دانش آموزان نقشی در فرایند تدریس نداشتند. اما در روش تدریس نوین آموزگاران به عنوان راهنما، ناظر و سازمان دهنده باید شناخت کافی از نظریه های یادگیری و الگوهای تدریس داشته باشند. زیرا مکان های آموزشی محلی برای هدایت، نظارت و یادگیری به شمار می روند. یک معلم باید علاوه بر زمینه های درسی، در رابطه با روش های طراحی یاددهی و ارزیابی نیز آگاهی، مهارت و دانش کافی داشته باشد. مهم ترین ضرورت روش تدریس نوین ایجاد حس اعتماد به نفس و خودباوری در دانش آموزان است. مطالعات نیز نشان داده اند که روش های تدریس در پیشرفت، ایجاد انگیزه، رضایت خاطر، پرورش شخصیت و رشد دانش آموزان نقش مؤثری دارند. دبیران فقط وظیفه ی انتقال واقعیت های علمی را ندارند، بلکه باید چگونه فکر کردن و چگونه یاد گرفتن را نیز به دانش آموزان آموزش دهند. آنها تلاش می کنند تا با نقش دادن به دانش آموزان در فرایند آموزش علاوه بر تقویت مهارت های گوش دادن، گفتن، خواندن، نوشتن، استدلال، مقایسه، تطبیق، تجزیه و تحلیل، روش های جدید تدریس توجه مسئولان را نیز به خود جلب کرده است.

اگر چه که استفاده از روش های تدریس قدیمی و سنتی مانند روش پرسش و پاسخ، سخنرانی، نمایشی و غیره، هنوز هم کاربردهای خاص خود را دارد، اما همان طور که در مقدمه هم اشاره کردیم، با پیشرفت علم و تکنولوژی، نیاز به استفاده از روش های نوین تدریس بیش از پیش احساس می شود و تکیه ی صرف به روش های سنتی تدریس، اثربخشی و کارآمدی لازم را در فرایند یاددهی-یادگیری نخواهد داشت.

اهمیت و مزایای استفاده از روش های نوین تدریس

اگر چه که استفاده از روش های تدریس قدیمی و سنتی مانند روش پرسش و پاسخ، سخنرانی، نمایشی و غیره، هنوز هم کاربردهای خاص خود را دارد، اما همان طور که در مقدمه هم اشاره کردیم، با پیشرفت علم و تکنولوژی، نیاز به استفاده از روش های نوین تدریس بیش از پیش احساس می شود و تکیه ی صرف به روش های سنتی تدریس، اثربخشی و کارآمدی لازم را در فرآیند یاددهی-یادگیری نخواهد داشت. اما استفاده از روش های تدریس نوین چه مزایایی برای معلم و شاگرد خواهد داشت؟ در ادامه به چند مورد از مزایای استفاده از این روش ها اشاره کرده ایم.

محیط کلاس از حالت یکنواخت و کسل کننده خارج می شود و فرآیند یادگیری برای شاگردان از جذابیت بیشتری برخوردار خواهد شد. شاگردان با شرکت در گروه های کوچک انواع مهارت ها مانند خواندن، نوشتن، گوش دادن، تجربه و تحلیل، استدلال، مقایسه، همکاری و سایر مهارت های ارتباطی را تمرین می کنند.

- **دانش آموزان انرژی خود را تبدیل به فعالیت و خلاقیت می کنند**

معلم به جای یک سخنران و متکلم صرف، به یک تسهیل گر و ناظر تبدیل می شود و این فرصت را دارد که یادگیری شاگردان را دائما کنترل کرده و بازخورد بگیرد. مشارکت در فرآیند یادگیری و همکاری در گروه های همسالان، به کنترل هیجانات منفی و افزایش اعتماد بنفس شاگردان کمک می کند.

- **انواع روش های نوین تدریس**

یک معلم موفق باید علاوه بر دانش موضوعی، مهارت های کافی در رابطه با استفاده از روش های جدید تدریس و ارزشیابی دانش آموزان را نیز کسب کرده باشد. اگر چه که در این مقاله تلاش کرده ایم تا از کتب و منابع علمی معتبر برای معرفی روش های نوآورانه تدریس استفاده کنیم اما تکیه ما تنها بر این منابع نبوده و در برخی موارد به روش هایی اشاره کرده ایم که ممکن است در مراجع علمی به آن ها اشاره نشده باشد ولی در عمل مورد استفاده مدارس و معلمان قرار می گیرند.

- **الف) روش های فعال تدریس**

روش تدریس فعال، در واقع روش تدریس دانش آموز محور یا همان روش تدریس مبتنی بر تعامل است که در آن، مسئولیت یادگیری بر عهده خود دانش آموزان قرار داده می شود. در روش تدریس فعال، معلم در نقش یک تسهیل گر و هدایت کننده ظاهر می شود که مسیر آموزش و یادگیری را برای دانش آموزان هموار می کند. در این حالت، به جای ارائه ی یک طرفه اطلاعات، از روش هایی استفاده می شود که دانش آموزان را به مشارکت و همکاری بیشتر در فرآیند یادگیری ترغیب می کند. روش تدریس فعال انواع مختلفی دارد که برخی از مهم ترین آن ها عبارتند از:

- **روش تدریس ایفای نقش (Role Playing)**

- **روش تدریس بحث گروهی**

- **روش تدریس حل مسأله**

- **آموزش به همکلاسی ها (peer teaching)**

- **روش تدریس پروژه**

- **ب) روش تدریس مساله محور**

روش تدریس مسأله محور، یکی از روش‌های نوین تدریس است که در آن معلم به جای انتقال اطلاعات، تلاش می‌کند تا با ایجاد یک سؤال یا موقعیت جدید، دانش‌آموزان را وادار به تفکر و پژوهش کند. روش آموزش گردش علمی، روش آموزش آزمایشگاهی، روش آموزش اکتشافی، بارش فکری نمونه‌هایی از روش یاددهی مسأله محور هستند.

روش تدریس بارش فکری (Brain Storming)

روش بارش فکری یکی از روش‌های جدید در تصمیم‌گیری‌های گروهی است و نه تنها در حوزه آموزش و تدریس بلکه در بسیاری از جلسات مدیریت کسب و کارها نیز مورد استفاده قرار می‌گیرد. از این روش می‌توان در اکثر درس‌ها بهره برد. در روش بارش مغزی معلم یک سؤال را مطرح می‌کند سپس با قرار دادن یک محدودیت زمانی، از شاگردان می‌خواهد که پاسخ‌های خود را مطرح کنند و در انتها جمع بندی و نتیجه گیری های لازم توسط معلم صورت می‌گیرد.

• (ج) روش های مبتنی بر تکنولوژی

روش‌های تدریس مبتنی بر تکنولوژی در واقع روش‌هایی هستند که در آن معلم از یک یا چند ابزار تکنولوژیک برای آموزش یک مبحث به شاگردان استفاده می‌کند. در این بخش از مقاله به چند مورد از این روش‌های نوین تدریس اشاره می‌کنیم.

روش تدریس معکوس

کلاس معکوس یا روش تدریس معکوس یکی از روش‌های نوین آموزش است که تلاش می‌کند از امکانات تکنولوژیکی که دانش‌آموزان هر روزه با آن سروکار دارند برای یک تجربه یادگیری هیجان انگیزتر و موثرتر استفاده کند.

در روش تدریس معکوس، معلم برخی محتواهای آموزشی مانند فایل‌های ویدیویی، صوتی، تصویری یا متنی را از قبل در اختیار شاگردان قرار می‌دهد. دانش‌آموزان باید قبل از برگزاری کلاس، این فیلم‌ها را تماشا کنند، مطالب را مطالعه نمایند، تحقیقات لازم را انجام دهند تا به یک درک و دانش اولیه از موضوع دست پیدا کنند.

پس از طی این مرحله، کلاس برگزار می‌شود و زمان کلاس به انجام تکالیف، رفع اشکال و بحث و گفتگو با معلم و همکلاسی‌ها اختصاص پیدا می‌کند.

استفاده از پرینتر سه بعدی در تدریس

استفاده از پرینت سه بعدی کلاس‌های درس شما را بسیار سرگرم کننده‌تر و جذاب تر می‌کند. ضمن اینکه به دانش‌آموزان فرصتی را برای تجربه عملی موضوعات و یادگیری بهتر فراهم می‌کند. این روش سطح تعاملات را در کلاس درس به شدت افزایش می‌دهد.

پرینت سه بعدی به دانش‌آموزان درکی از دنیای واقعی را می‌دهد و تخیل آن‌ها را شعله‌ور می‌کند. وقتی دانش‌آموزان می‌توانند مدل‌های اندامی را در دست بگیرند تا در مورد بدن انسان بیاموزند یا مدل‌های ساختمان‌های معروف را ببینند و ساختار آن‌ها را کشف کنند، مطالعه و یادگیری بسیار آسان‌تر خواهد بود. از دیگر روش‌های تدریس مبتنی بر تکنولوژی می‌توان به روش تدریس مبتنی بر بازی، استفاده از ابزارهای چند رسانه‌ای و یادگیری ترکیبی (ترکیبی از تدریس حضوری و تدریس آنلاین) اشاره کرد که در مقالات آینده مجله اساتید استادبانک به آن‌ها خواهیم پرداخت.

• (د) روش تدریس شخصی سازی شده

اگر چه هدف نهایی در تدریس هر مبحثی مشخص است، اما سفر یادگیری برای هر دانش‌آموزی می‌تواند متفاوت از سایر دانش‌آموزان باشد. در حالی که استفاده از یک استراتژی تدریس، برای برخی از دانش‌آموزان کاملاً جواب می‌دهد، اما ممکن است همین روش برای گروه دیگری از شاگردان چندان مؤثر واقع نشود.

برای مثال، استفاده از روش تدریس بحث گروهی برای افراد برون‌گرا می‌تواند بسیار کاربردی باشد و برای دانش‌آموزان درونگرا به یک کابوس تبدیل شود. بنابراین در چنین شرایطی استفاده از روش تدریس شخصی سازی شده می‌تواند به کمک معلم بیاید.

روش تدریس شخصی سازی شده، فرآیند یادگیری را برای هر دانش‌آموز متناسب با روحیات و سبک یادگیری او تنظیم می‌کند. اگر چه که استفاده از این روش به زمان بیشتری برای برنامه ریزی و پیاده سازی نیاز دارد، اما به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا فرآیند یادگیری را بر اساس علایق، نیازها، نقاط قوت و ضعف خود طی کنند و به نتایج بهتری و موثرتری دست پیدا کنند. البته این روش در مدارس کشور ما که تعداد دانش‌آموزان هر کلاس بیشتر از ۲۰ نفر است، قابل اجرا نیست. بنابراین برای پیاده سازی آن نیاز به استفاده از کلاس های خصوصی وجود دارد.

روش تدریس شخصی سازی شده در تمام سطوح درسی و مقاطع تحصیلی قابل استفاده است. این روش بیشتر برای دانش‌آموزانی مناسبی است که در روش‌های تدریس گروهی نمی‌توانند یادگیری قابل قبولی داشته باشند. البته بسیاری از شاگردان تیزهوش نیز برای قبولی در آزمون‌های خاص مانند نمونه دولتی، تیزهوشان، کنکور سراسری و غیره نیز از روش آموزش شخصی سازی شده استفاده می‌کنند.

۱. محیط کلاس از حالت یکنواخت و کسل کننده خارج می‌شود و فرآیند یادگیری برای شاگردان از جذابیت بیشتری برخوردار خواهد شد
۲. شاگردان با شرکت در گروه‌های کوچک انواع مهارت‌ها مانند خواندن، نوشتن، گوش دادن، تجربه و تحلیل، استدلال، مقایسه، همکاری و سایر مهارت‌های ارتباطی را تمرین می‌کنند
۳. دانش‌آموزان انرژی خود را تبدیل به فعالیت و خلاقیت می‌کنند
۴. معلم به جای یک سخنران و متکلم صرف، به یک تسهیل گر و ناظر تبدیل می‌شود و این فرصت را دارد که یادگیری شاگردان را دائماً کنترل کرده و بازخورد بگیرد
۵. مشارکت در فرآیند یادگیری و همکاری در گروه‌های همسالان، به کنترل هیجانات منفی و افزایش اعتماد بنفس شاگردان کمک می‌کند

• انواع شیوه‌های نوین تدریس

تدریس در حقیقت به تعامل متقابل معلم و شاگرد گفته می‌شود که مدرس با اجرای طرحی منظم و هدف‌دار سعی در تغییر رفتار دانش‌آموزان دارد. در روش‌های جدید معلمان می‌توانند از وسایل و امکانات آموزشی زیادی برای تدریس استفاده کنند. این ابزارها یادگیری مؤثر را از طریق تمرین و فعالیت‌های دیگر، برعهده‌ی دانش‌آموزان می‌گذارد. یک تدریس خوب باید دارای چهار ویژگی:

- بالا بودن تعامل بین معلم و دانش‌آموزان
- فعالیت براساس اهداف معین و از قبل تعیین شده
- طراحی منظم متناسب با شرایط و امکانات
- ایجاد فرصت برای تسهیل یادگیری

باشد. شیوه‌های نوین تدریس انواع مختلفی دارند که کاربرد هر کدام از آن‌ها به امکانات کلاس و تشخیص معلم بستگی دارد. روش بارش مغزی، بدیعه‌پردازی، حل مسئله، مشاوره‌ی غیر مستقیم، ایفای نقش، گردش علمی، تدریس مبتنی بر کاوشگری و استفاده از رایانه از جمله شیوه‌های جدید آموزشی هستند که هر کدام اصول و قواعد خاصی برای افزایش اثربخشی در کلاس درس دارند.

نتیجه‌گیری:

امروزه یکی از اهداف آموزش و پرورش، استفاده‌ی مؤثر دانش‌آموزان از علم و دانش است. آموزش نیز یکی از ارکان مهم در امر یادگیری است که بهره‌گیری از شیوه‌های نوین تدریس به تسهیل آن کمک زیادی می‌کند. البته دبیران باید بدانند که هرکدام از این روش‌ها را باید در شرایط مناسب خود به کار ببرند. از طرف دیگر دانش‌آموزان نیز باید به دانش و مهارت‌های نوین مجهز باشند تا هرگز در تنگنا قرار نگیرند. هوشمندسازی مدارس یکی از دلایل ضرورت روش تدریس نوین محسوب می‌شود که در سال‌های آینده شاهد همه‌گیری آن در مدارس خواهیم بود. آموزش خوب و سامان یافته زمانی اتفاق می‌افتد که معلم طرح درس و برنامه‌ای دقیق داشته باشد تا کلاسی خلاق و پویا و نیز سرشار از نشاط به بار آید. معلم بایستی پیش از ورود به کلاس برنامه درسی خود را آماده کرده و بداند که هدف‌های رفتاری از درس آن روز چیست، چه می‌خواهد انجام دهد و درس را چگونه می‌تواند ارائه کند و با چه شیوه‌ای، دانش‌آموزان را تحرک و تمرکز بخشد و آنها را در بحث‌های گروهی و کارهای جمعی شرکت دهد تا کلاس درس نه تنها خسته‌کننده نباشد، که منبع انرژی و الهام بوده و فراگیر را به هدف‌های آموزشی مورد نظر سوق دهد.

طرح درس، سامان بخشی تدریس و هدایت امور آموزش است لذا معلم باید بکوشد با خلاقیت و ابتکار از روشی در تدریس استفاده کند که دانش‌آموزان، این گنجینه‌های اجتماع به علم آموزی هر چه بیشتر تشویق و برای جامعه آینده تربیت شوند. لذا استفاده از شیوه‌های نو از قبیل یادگیری از طریق همیاری (طرح معلم یار)، شیوه نمایشنامه‌ای، روش بحث گروهی و... در این راستا و ضرورت امروزی می‌باشد. دوره ابتدایی از جذاب‌ترین دوره‌های تحصیلی هر انسان است، شاید بتوان گفت هیچ کس نمی‌تواند روز اول مدرسه و خاطره اهمیت آنرا انکار کند و معلم کلاس اول کسی است که نام او از اذهان پاک نمی‌شود. امید است با عنایت به آخرین یافته‌های بشر در شناخت اهمیت این گروه سنی و درک نقش و اهمیت فزاینده روانشناسی رشد و یادگیری در کودکان، سیستم آموزشی کشور ما به دوره ابتدایی بهای بیشتری داده و بداند که هر قدر در این زمینه سرمایه‌گذاری شود، به همان میزان نسل و نسل‌های بعدی مسئولانه‌تر و داناتر با خانواده و جامعه خود تعامل خواهند داشت. آیا این همان هدف پیش‌بینی شده (پیشگیری از جرم خیزی و...) برای قوه قضاییه در قانون اساسی کشورمان نیست و آیا بهتر نیست این قوه وزین بخشی از بودجه خود را بامشارکت آموزش و پرورش در این بخش سرمایه‌گذاری - آنهم پربازده و پرسود - نماید؟

همکاران عزیز شاغل در مقطع ابتدایی نیک می‌دانند که با استفاده از روش‌های جدید و تلاش مضاعف می‌توانند هم در خدمت اهداف پیش‌بینی شده در سیستم آموزشی بوده و هم از شادابی در محیط کار خود لذت ببرند. دیگر زمان آن گذشته است که همانند روش‌های سنتی، معلم تنها سخنران کلاس (روش معلم محور) باشد و دانش‌آموز تنها گوش داده و مسائل و موارد خواسته شده در کتاب را حل کند، بلکه می‌توان با شرکت دادن فراگیران در بحث و استفاده از شیوه کار گروهی، بر فرایند یاددهی - یادگیری در کلاس موجب اثر متقابل و مضاعف گذاشته و باعث آشکارسازی توانایی و نبوغ و تبلور استعداد‌های دانش‌آموزان گردید. پس معلم باید روش‌های گوناگون تدریس را بکار گرفته و در هر موقعیتی از روش مناسب آن استفاده کند.

- ۱- سنگری، محمد رضو...، ۱۳۸۳، طراحی آموزشی فارسی اول دبستان (بخوانیم و بنویسیم)، تهران، انتشارات مدرسه.
- ۲- شعبانی، حسن، ۱۳۸۵، مهارت‌های آموزشی روشها و فنون تدریس، تهران، سمت.
- ۳- صفوی، امان الله، ۱۳۷۰، کلیات روشها و فنون تدریس، تهران، نشر معاصر.
- ۴- میرزا محمدی، محمد حسن، ۱۳۸۳، کتاب ارشد، تهران، پوران پژوهش
- ۵- آقازاده، احمد و همکاران، روشها و فنون تدریس، انتشارات دانشگاه پیام نور، ۱۳۸۱
- ۶- آقازاده، محرم و همکاران، راهنمای روشهای نوین تدریس برای آموزش و کارورزی، انتشارات آییژ، ۱۳۷۸
- ۷- امیری، محمدعلی، تفکر درباره تحولات آینده آموزش و پرورش، انتشارات مدرسه - وابسته به دفتر کمک آموزشی، ۱۳۶۹
- ۸- پارسا، محمد، روانشناسی یادگیری بر بنیاد نظریه ها، انتشارات سخن، ۱۳۸۱
- ۹- پارسا، محمد، روانشناسی تربیتی، انتشارات سخن، ۱۳۸۰
- ۱۰- تقی پور ظهیر، علی، مقدمه ای بر برنامه ریزی آموزشی و درسی، انتشارات آگاه، ۱۳۸۲
- ۱۱- دشتی، محمد، طرح های نوین آموزشی، نشر امام علی، (۱۳۶۸)
- ۱۲- دعایی، حبیب الله، مدیریت منابع انسانی، ناشر مولف. دانشگاه فردوسی مشهد، ۱۳۸۰
- ۱۳- رحال زاده، رضا، روش شناسی تدریس، مطالعه درباره طراحی آموزشی، نشر ترمه، ۱۳۷۵
- ۱۴- رخشان، فریدون، طراحی و تحلیل نظام های آموزشی - انتشارات نیا، ۱۳۷۰
- ۱۵- رضائی، منیژه، چکیده های مقاله های همایش ملی مهندسی اصلاحات در آموزش و پرورش ناشر پژوهشکده تعلیم و تربیت، ۱۳۸۱
- ۱۶- شعبانی، حسن، مهارت های آموزشی و پرورشی (روش ها و فنون تدریس) انتشارات سمت، ۱۳۷۳
- ۱۷- شعبانی ورکی، بختیار، رویکردهای یاددهی و یادگیری - مفاهیم، بنیاد و نظریه ها، انتشارات آستان قدس رضوی، ۱۳۷۸
- ۱۸- صافی، احمد، آموزش پرورش سه گانه، انتشارات سمت، ۱۳۸۲
- ۱۹- صفوی، امان الله، کلیات روش ها و فنون تدریس، انتشارات معاصر، ۱۳۷۰
- ۲۰- متین، نعمت الله و همکاران، چکیده پژوهش های برتر ۷۶ و ۷۷، واحد انتشارات پژوهشکده تعلیم و تربیت ۱۳۷۹
- ۲۱- معین، محمد، فرهنگ فارسی، انتشارات سرایش، ۱۳۸۰
- ۲۲- وکیلان، منوچهر، نظارت و راهنمایی تعلیماتی، انتشارات دانشگاه پیام نور، (۱۳۸۱)
- ۲۳- یغما، عادل، کاربرد روشها و الگوهای تدریس با تاکید بر تکنولوژی آموزشی، انتشارات مدرسه، ۱۳۷۲
- ۲۴- آدامز، ریمونداس، مترجم: بهشتی، سعید، برنامه ریزی آموزشی به سوی یک چشم انداز کیفی، انتشارات اطلاعات،